Maalot
S&P Global Ratings

# עיריית באר שבע

**5 בינואר, 2021**

## דירוג חדש

## קביעת דירוג 'ilAAA', התחזית יציבה

**אנליסט אשראי ראשי:**

Natalia Legeeva, מוסקבה, natalia.legeeva@spglobal.com

**איש קשר נוסף:**

יותם כהן, רמת גן, yotam.cohen@spglobal.com

**תוכן עניינים**

תמצית ..... 2
פעולת הדירוג ..... 2
תחזית הדירוג ..... 2
התרחיש השלילי ..... 2
שיקולים עיקריים לדירוג ..... 2
כלכלה חזקה, ניהול פיננסי זהיר ומסגרת מוסדית תומכת ..... 2
עמדה פיננסית מאוזנת וגידול הדרגתי בחוב ..... 3
עמידה בדרישות המקמיות לתקציב תפעולי מאוזן, הכולל פעולות מימון ..... 3
מתודולוגיה ומאמרים קשורים ..... 5
מאמרים נוספים ..... 5
רשימת דירוגים ..... 6

## דירוג חדש

# קביעת דירוג 'ilAAA', התחזית יציבה

### תמצית

- אנו צופים כי עיריית באר שבע תוכל לעמוד בהשפעות הכלכליות של מגפת הקורונה.
- המדיניות הזהירה של הנהלת העיריה כמו גם המענקים הממשלתיים הנוספים המועברים לעיר יסייעו לעירייה לשמור על תקציב מאוזן על פי הסטנדרטים המקומיים ועל חוב נמוך.
- אנו קובעים דירוג 'ilAAA' לעיריית באר שבע. תחזית הדירוג יציבה.

### פעולת הדירוג

ב-5 בינואר, 2021, קבעה S&P מעלות את הדירוג 'ilAAA' לעיריית באר שבע. תחזית הדירוג יציבה.

### תחזית הדירוג

תחזית הדירוג היציבה משקפת את ציפייתנו כי על אף האתגרים הפיננסיים שנוצרו בעקבות מגפת הקורונה, באר שבע תנהל באופן שקול את תקציבה עד שנת 2022 הודות למשמעת תקציבית ולתמיכה מצד המדינה. אלו יסייעו לעיר לשמור על נזילות יציבה ויאפשרו לה לצבור חוב באופן הדרגתי בלבד.

**התרחיש השלילי**

אנו רואים סבירות נמוכה להורדת דירוג בשנתיים הקרובות.

### שיקולים עיקריים לדירוג

דירוג עיריית באר שבע משקף את הערכתנו שהעירייה תמשיך לדווח על תקציבים מאוזנים על מנת לעמוד ברגולציה הארצית, ולא תגדיל במידה ניכרת את היקף ההלוואות שלה. אנו צופים כי הכלכלה החזקה של העיר, הניהול הזהיר ומדיניות הנזילות של העירייה ימשיכו לתמוך בדירוג ויפחיתו את הסיכונים הנובעים מהיחלשות התנאים הכלכליים כתוצאה ממגפת הקורונה.

**כלכלה חזקה, ניהול פיננסי זהיר ומסגרת מוסדית תומכת**

העיר נהנית ממעמד כלכלי איתן, המתבטא ברמות גבוהות של תמ"ג לנפש (מעל 40,000 דולר), בדומה לממוצע הארצי. באר שבע היא העיר השמינית בגודלה בישראל, והגדולה ביותר באזור הנגב. אנו צופים כי הכלכלה הישראלית תתכווץ ב-5.5% בשנת 2020 כתוצאה מהשלכות מגפת הקורונה, ותחזור ותצמח ב-6% בשנת 2021, וסבורים כי נראה תנודות דומות גם בכלכלת העיר. הודות לאופייה המגוון של כלכלת העיר, אנו צופים כי ההיחלשות תהיה זמנית. בעיר נמצאים אזור תעשיה גדול ומתפתח, אוניברסיטת בן גוריון, בית החולים סורוקה ובסיסי צה"ל שונים. בנוסף, באר שבע נהנית מגידול באוכלוסייתה, אשר בטווח הארוך צפוי

לסייע לגידול בתעסוקה. אנו מאמינים שמעמדה החשוב של העיר בדרום המדינה ישמר את היסודות הכלכליים ויסייע בהתפתחות הכלכלה המקומית.

אנו סבורים שבאר שבע פועלת במסגרת מוסדית יציבה בסך הכול, על אף ששינויים כאלה ואחרים עדיין מתרחשים מעת לעת. הסמכויות של הרשויות המקומיות בישראל נותרו ללא שינוי מזה זמן מה, ואף שאין להן יכולת רשמית וחוקית להתנגד לשינויי חקיקה המשפיעים עליהן, הרי שהן שותפות בתהליכי התייעצות באמצעות נציגיהן. הרשויות המקומיות מפוקחות על ידי משרד הפנים באופן הדוק, כך שהתקציבים ונטילת ההלוואות דורשים את אישורו. לפני מספר שנים סיווג משרד הפנים את הרשויות המקומיות על פי איתנותן הפיננסית, ויישם רגולציה שונה עבור כל אחד מהסיווגים. באר שבע שייכת לרשימת הערים האיתנות, אשר בין היתר שומרות על תקציב מאוזן לפי ההגדרה המקומית, ולפיכך רשאיות לאשר באופן עצמאי את תקציבן, ונהנות מגמישות נוספת בביצוע פעולות תקציביות ובקבלת החלטות. להבנתנו, אי הוודאות הפוליטית ששררה ברמה הלאומית בשנה האחרונה גרמה בעיקר למספר עיכובים בהעברת הכספים לרשויות המקומיות, אולם אנו מביאים בחשבון את ההתפתחויות הללו בהערכה הכוללת שאנו מבצעים עבור המסגרת המוסדית.

אנו רואים את ההנהלה הפיננסית של העיר כחזקה וזהירה. תהליך אישור התקציב מתבצע בזמן ובאופן חלק, והמסמכים הקשורים מפורטים ומפורסמים לציבור. אנו מצפים שהעיר תדבק במדיניות המאוזנת שלה ותמשיך להתנהל על פי תקציב מאוזן בסטנדרטים המקומיים. עוד אנו מאמינים שמבנה המועצה הנוכחית עשוי לאפשר לעירייה לקבל החלטות חשובות בקלות יחסית. העיריה לווה רק במטבע מקומי וכל החוב נלקח לזמן ארוך, והוא הולך ונפרע. בה בעת, ובדומה לרשויות מקומיות אחרות בישראל, לעיריית באר שבע חסר תכנון ארוך טווח מהימן, ואופק התכנון הפיננסי מוגבל לשנה אחת.

**עמדה פיננסית מאוזנת וגידול הדרגתי בחוב**

אנו צופים שבאר שבע תשמר את הניהול הפיננסי היציב שלה בשנים 2020-2022 למרות מגפת הקורונה. הפסדי המס כתוצאה מפטור מארנונה לעסקים צפויים להוות פחות מ-5% מסך ההכנסות הצפויות לעירייה לשנת 2020. אנו סבורים שמענקים ממשלתיים נוספים יפצו על מרבית אובדן ההכנסות, וכן על ההוצאות הנוספות שהעיר תישא בהן. באופן כללי, העירייה תמתן את יתרת ההפסדים התקציביים באמצעות הקצאה מחדש של כמה מסעיפי ההוצאה. כתוצאה מכך, הביצועים התקציבי של העירייה אינם צפויים לחרוג מהותית מהיעדים המתוכננים. בדומה לרשויות מקומיות אחרות בישראל, אנו צופים שלחץ מסוים על התקציב ימשיך להגיע מכיוון התחייבויות הפנסיה התקציבית של העירייה. עם זאת, אנו מאמינים שההתחייבויות הפנסיוניות יגדלו בהדרגה עד סוף 2029 אולם לא יתממשו בבת אחת.

**עמידה בדרישות המקמיות לתקציב תפעולי מאוזן, הכולל פעולות מימון**

רוב תכנית ההשקעות של העירייה מבוססת על ההשקעות המבוצעות במסגרת הסכם הגג שנחתם עם הממשלה ושפוקע השנה. להבנתנו העירייה מצפה להאריך הסכם זה, כך שהוצאות ההון שלה צפויות להמשיך

ולגדול בשנים הבאות. העיריה מתכננת גם להוציא לפעול פרויקטים משלה, כגון פיתוח אזור התעשייה וגן החיות, פרויקטים של התחדשות עירונית, מפעל לטיפול בפסולת ועוד. מאחר שאנו מנכים הוצאות מימון מהכנסות ומהוצאות תקציביות, אנו צופים שהוצאות ההון יהיו גבוהות מהכנסות ההון, ויביאו לגירעון קטן יותר לאחר חשבונות ההון.

אנו צופים שהעירייה תממן את תכנית הפיתוח שלה בין השאר באמצעות התאמת הכנסות ובאמצעות נטילת חוב חדש בהיקף שנתי יציב של כ-45-50 מיליון ₪. אלו יסייעו לעיר לייצב את נטל החוב שלה מתחת ל-30% מההכנסות התפעוליות עד שנת 2023. ביחס זה אנו כוללים גם את החוב של החברה הכלכלית העירונית, היות שהעירייה היא זו שקובעת את המדיניות שלה ואף מממנת חלקית את השקעותיה באמצעות תקציבה. אנו סבורים שהעירייה חשופה לסיכונים של התחייבויות תלויות, שאם יתממשו, עשויות להביא לגידול בנטל החוב. אלו בעיקר תביעות העומדות ותלויות כנגד העירייה, אשר כנגדן היא ביצעה הפרשות בהתאם להערכות היועצים המשפטיים, פעילויות של תאגידים עירוניים אחרים, וערבויות בהיקף קטן.

אנו רואים את הנזילות של באר שבע כחזקה, היות שהמזומן הלא מוגבל והנכסים הנזילים שמחזיקה העיריה מכסים יותר מ-100% מצורכי שירות החוב שלה ב-12 החודשים הקרובים. להבנתנו, חלק ממזומנים אלה מיועדים לצורכי פיתוח עתידיים, אך העירייה רשאית להשתמש בהם על מנת לגשר על פערי נזילות ואף לשרת את החוב במקרה הצורך. נציין שהעירייה חתמה ליתר ביטחון על מסגרת אשראי בסך 66 מיליון ₪, שלהבנתנו לא נעשה בה שימוש משום שלא התעורר הצורך. נזילות העירייה נתמכת גם בנגישותה הטובה לנזילות חיצונית, בהינתן ההיסטוריה המוכחת שלה ביחסים טובים עם הבנקים המקומיים. כל אלה מובילים אותנו להאמין שבעת הצורך, העירייה תוכל בקלות לגייס מימון חיצוני.

**עיריית באר שבע – סיכום ציונים של גורמי דירוג**

| גורם דירוג | ציון |
|---|---|
| מסגרת מוסדית | 3 |
| כלכלה | 1 |
| ניהול פיננסי | 3 |
| ביצועים תקציביים | 2 |
| נזילות | 1 |
| נטל חוב | 1 |

הדירוגים ש- S&P Global Ratings מעניקה לרשויות המקומיות מבוססים על שישה גורמי דירוג מרכזיים המפורטים בטבלה שלעיל. מאמר המתודולוגיה "מתודולוגיה לדירוג רשויות מקומיות", מה-15 ביולי, 2019, מסכם את הדרך שבה משמשים ששת הגורמים יחדיו בקביעת דירוג הרשות המקומית. המסגרת המוסדית מדורגת בסולם של 1 (הציון הטוב ביותר) עד 6 (הציון הגרוע ביותר). הכלכלה, הניהול הפיננסי, הביצועים התקציביים, הנזילות ונטל החוב מדורגים בסולם של 1 (הציון הטוב ביותר) עד 5 (הציון הגרוע ביותר).

| עיריית באר שבע – מדדים פיננסיים (מיליון ₪) | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| שנה | 2018 | 2019E | 2020BC | 2021BC | 2022BC |
| הכנסות תפעוליות | 1,541 | 1,611 | 1,655 | 1,764 | 1,873 |
| הוצאות תפעוליות | 1,498 | 1,529 | 1,621 | 1,718 | 1,824 |
| יתרה תפעולית | 43 | 82 | 34 | 46 | 49 |
| יתרה תפעולית (% מהכנסות תפעוליות) | 2.8 | 5.1 | 2.1 | 2.6 | 2.6 |
| הכנסות הון | 446 | 488 | 506 | 542 | 594 |
| הוצאות הון | 461 | 509 | 559 | 605 | 654 |
| יתרה אחרי תקציב בלתי רגיל | 28 | 61 | (18) | (16) | (12) |
| יתרה אחרי תקציב בלתי רגיל (% מסך ההכנסות) | 1.4 | 2.9 | (0.8) | (0.7) | (0.5) |
| חוב נפרע | 44 | 44 | 47 | 44 | 44 |
| אשראי ברוטו נוסף | 51 | 45 | 45 | 50 | 50 |
| יתרה אחרי אשראי נוסף | 35 | 63 | (21) | (10) | (6) |
| עומס חוב ישיר (בסוף השנה) | 399 | 400 | 401 | 407 | 413 |
| עומס חוב ישיר (% מההכנסות התפעוליות) | 25.9 | 24.8 | 24.2 | 23.1 | 22.0 |
| חוב נתמך רשות (יתרה בסוף השנה) | 399 | 400 | 401 | 417 | 433 |
| עומס חוב נתמך רשות (% מההכנסות התפעוליות המאוחדות) | 25.9 | 24.8 | 24.2 | 23.6 | 23.1 |
| ריבית (% מהכנסות תפעוליות) | 0.8 | 0.7 | 0.5 | 0.4 | 0.4 |
| תמ"ג לנפש (ארצי) (₪) | 149,800 | 155,437 | 146,071 | 150,547 | 155,357 |

E – צפוי. BC – תרחיש בסיס.
הנתונים והיחסים שלעיל הם תוצאה, בין השאר, של חישובים שנעשו על ידי S&P Global Ratings, ומשקפים את הערכתה העצמאית של S&P Global Ratings לגבי רמת העדכון, הכיסוי, הדיוק, האמינות והשמישות של המידע הנגיש. המקורות המרכזיים הם דוחות כספיים ותקציבים, כפי שסופקו על ידי המנפיק. תרחיש הבסיס משקף את התחזית של S&P Global Ratings לגבי התרחיש הסביר ביותר. התרחיש השלילי משקף חלק מההיבטים של תרחישים שעשויים להוביל להורדת הדירוג. התרחיש החיובי משקף חלק מההיבטים של תרחישים שעשויים להוביל להעלאת דירוג.

## מתודולוגיה ומאמרים קשורים

- מתודולוגיה - כללי: עקרונות הדירוג של S&P, 16 בפברואר, 2011
- מתודולוגיה - כללי: דירוג אשראי בסולמות מקומיים, 25 ביוני, 2018
- מתודולוגיה: מתודולוגיה לדירוג רשויות מקומיות, 15 ביולי, 2019
- הגדרות הדירוג של S&P Global Ratings, 7 בדצמבר, 2020
- דעות ופרשנות: הקשר בין סולם הדירוג הגלובלי לבין סולם הדירוג הישראלי, 26 ביוני, 2018

## מאמרים נוספים

- דוח דירוג מדינת ישראל, 13 בנובמבר, 2020
- הערכת סיכון ענף הבנקאות בישראל, 15 ביולי, 2020
- סקירה ענפית: המסגרת המוסדית שבה פועלות הרשויות המקומיות בישראל, 17 בינואר, 2019

## רשימת דירוגים

| עיריית באר שבע | דירוג | תאריך שבו פורסם הדירוג לראשונה | תאריך אחרון בו נעשה עדכון לדירוג |
|---|---|---|---|
| **דירוג(י) המנפיק** | | | |
| טווח ארוך | ilAAA\Stable | 05/01/2021 | |
| **היסטוריית דירוג המנפיק** | | | |
| טווח ארוך | | | |
| ינואר 05, 2021 | ilAAA\Stable | | |
| **פרטים נוספים** | | | |
| זמן בו התרחש האירוע | 08:55 05/01/2021 | | |
| זמן בו נודע לראשונה על האירוע | 08:55 05/01/2021 | | |
| יוזם הדירוג | החברה המדורגת | | |

S&P מעלות הוא שמה המסחרי של חברת "אס אנד פי גלובל רייטינגס מעלות בע"מ". לרשימת הדירוגים המעודכנים ביותר ולמידע נוסף אודות מדיניות המעקב אחר דירוג האשראי, יש לפנות לאתר אס אנד פי גלובל רייטינגס מעלות בע"מ בכתובת www.maalot.co.il

כל הזכויות שמורות ©. אין לשנות, לבצע הנדסה לאחור, לשכפל, להפיץ בכל צורה ובכל דרך, או לאחסן במאגר מידע או במערכת לאחזור מידע את התוכן (לרבות דירוגים, אנליזות ומידע הקשורים לדירוגים, הערכות, מודלים, תוכנה ותוצריה), וכל חלק ממנו (להלן, יחדיו, "התוכן"), מבלי לקבל את הסכמתה מראש ובכתב של אס אנד פי גלובל רייטינגס מעלות בע"מ או חברות הקשורות לה (להלן, יחדיו, "S&P"). התוכן לא ישמש למטרות לא חוקיות או לא מורשות. S&P וצדדים שלישיים הנותנים לה שירותים, לרבות הדירקטורים, המנהלים, בעלי המניות, העובדים או השלוחים שלהם (להלן, יחדיו, "S&P והצדדים הקשורים") אינם ערבים לדיוקו, שלמותו, עדכניותו או זמינותו של התוכן. S&P והצדדים הקשורים אינם אחראים לטעויות או השמטות (בין אם הן נובעות מרשלנות ובין אם לאו), מכל סיבה שהיא, לתוצאות הנובעות משימוש בתוכן, או לאבטחתו או תחזוקתו של מידע שמסרו המשתמשים. התוכן מסופק על בסיס AS-IS (כמות שהוא). **S&P והצדדים הקשורים לא נותנים כל התחייבות או מצג, מפורש או משתמע, לרבות, אך לא רק, בעניין האיכות המספקת או התאמה לצורך כזה או אחר, היעדר באגים, טעויות תוכנה או פגמים, שתפקודו של התוכן לא ישובש או שהתוכן יפעל עם כל תצורת תכנה או חומרה.** בכל מקרה, S&P והצדדים הקשורים לא יישאו בכל אחריות לנזקים ישירים ו/או עקיפים מכל מין וסוג, לרבות נזקים נלווים או תוצאתיים, פיצויים לדוגמה, פיצויים עונשיים או פיצויים מיוחדים, עלויות, הוצאות, הוצאות משפטיות או הפסדים (ובכלל זה, מבלי לגרוע מכלליות האמור, פיצויים בגין הפסד הכנסות או רווחים, אבדן הזדמנויות עסקיות או הפסדים שנגרמו מרשלנות), אשר נגרמו בקשר עם שימוש בתוכן, גם במידה ונמסר להם מראש על האפשרות לנזקים כאמור.

דירוגים וניתוחים אנליטיים אחרים, לרבות הדירוגים ומידע אחר הכלול בתוכן, מהווים הבעת דעה שהינה נכונה למועד פרסומה ואינם מהווים דבר שבעובדה. הדירוגים והניתוחים האנליטיים האחרים של S&P אינם מהווים המלצה לרכוש, להחזיק או למכור ניירות ערך כלשהם, או לקבלת החלטה בעניין ביצוע השקעות, ואינם מתייחסים לנאותותם של ניירות ערך כלשהם. S&P אינה נוטלת על עצמה כל מחויבות לעדכן את התוכן לאחר פרסומו בכל צורה או פורמט. אין להסתמך על התוכן בקבלת החלטות השקעה או החלטות עסקיות אחרות, והוא אינו תחליף לכישורים, שיקול דעת או ניסיון של המשתמשים, הנהלתם, עובדיהם, יועציהם ו/או לקוחותיהם בקבלת החלטות כאלה. S&P אינה משמשת כ"מומחה" או כיועץ לעניין השקעות ו/או ניירות ערך, אלא במקום בו היא רשומה ככזאת. דוחות דירוג נכונים למועד פרסומם. S&P מעדכנת את דוחות הדירוג בעקבות מעקב שוטף אחר אירועים או מעקב שנתי.

S&P אוספת מידע ממקורות אמינים להערכתה, אך אינה מבקרת את המידע והיא אינה מחויבת לבצע בדיקת נאותות או אימות עצמאי של המידע שהיא מקבלת. S&P מפרסמת דוחות הקשורים לדירוג מסיבות שונות שאינן בהכרח תוצאה של ועדת דירוג, ובכלל זה פרסום עדכון תקופתי לגבי דירוג אשראי וניתוחים קשורים.

במידה שרשויות הרגולציה מאפשרות לחברת דירוג להכיר בתחום שיפוט מסוים בדירוג שנקבע בתחום שיפוט אחר למטרות רגולטוריות מסוימות, S&P שומרת לעצמה את הזכות לקבוע, להפסיק או להשעות הכרה כזו בכל עת על פי שיקול דעתה הבלעדי. S&P והצדדים הקשורים אינם נוטלים על עצמם כל מחויבות הנובעת מקביעה, הפסקה או השעיה של הכרה בדירוג או כל חבות לכל נזקים שנטען שנבעו מהן.

על מנת לשמר את העצמאות והאובייקטיביות של פעולותיהן של היחידות השונות של S&P, S&P שומרת על הפרדה בין פעולות אלו. כתוצאה מכך, ייתכן וליחידות מסוימות יהיה מידע אשר אינו זמין ליחידות אחרות של S&P. S&P גיבשה נהלים ותהליכים על-מנת לשמור על סודיות מידע מסוים שאינו פומבי המתקבל בקשר לכל הליך אנליטי שהיא מבצעת.

S&P מקבלת תמורה כספית עבור מתן שירותי הדירוג והניתוחים האנליטיים שהיא מבצעת, בדרך כלל מהמנפיקים או מהחתמים של ניירות הערך המדורגים, או מהחייבים. S&P שומרת לעצמה את הזכות להפיץ את חוות הדעת שלה והניתוחים האנליטיים. הדירוגים הפומביים של S&P והאנליזות מופיעים באתר S&P מעלות, בכתובת www.maalot.co.il או באתר S&P, בכתובת www.standardandpoors.com, ויכולים גם להיות מופצים באמצעים אחרים, כולל בפרסומים של S&P ושל צדדים שלישיים.